

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บลิขสิทธิ์เพลง ให้ครอบคลุม เหมาะสมกับสถานการณ์และมาตรฐานของระบบบริหารงานที่เปลี่ยนแปลงไป และเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และการใช้เครื่องหมายรับรององค์กรจัดเก็บคุณภาพ เพื่อยกระดับองค์กรจัดเก็บที่ปฏิบัติตามหลักที่ดีมีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล เพื่อให้การบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โปร่งใส และเกิดความเป็นธรรม ทั้งต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้ใช้งานลิขสิทธิ์เพลง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๘ วรรคท้าย แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บลิขสิทธิ์เพลง ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

ข้อ ๓ ในประกาศฉบับนี้

“องค์กรจัดเก็บ” หมายถึง นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์หลักในการอนุญาตให้ใช้สิทธิเพลงของสมาชิก และจัดเก็บค่าตอบแทนจากผู้ใช้งานเพื่อจัดสรรให้แก่สมาชิก

“ค่าลิขสิทธิ์เพลง” หมายถึง ค่าตอบแทนการให้สิทธิในการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์เพลงเพื่อการค้า

“ข้อมูลการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการให้สิทธิในการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์เพลงเพื่อการค้าตามที่คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยชื่อเพลง เนื้อเพลงเฉพาะคำขึ้นต้นเพลงไทยที่มีเนื้อร้องไม่น้อยกว่า ๒๐ คำ ชื่อจริงของผู้แต่งเนื้อร้อง และนามแฝง (ถ้ามี) ชื่อจริงของผู้แต่งทำนอง และนามแฝง (ถ้ามี) ชื่อนักร้อง/นักแสดง (ถ้ามี) ชื่ออัลบั้ม (ถ้ามี) ชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรม และ/หรืองานสิ่งบันทึกเสียง วันสิ้นสุดสัญญาอนุญาตให้จัดเก็บค่าตอบแทน และประเภทงานที่จัดเก็บค่าตอบแทน

“ประเภทงานที่จัดเก็บ” หมายถึง ประเภทงานที่จัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม หรือประเภทงานที่จัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงานสิ่งบันทึกเสียง

“ลักษณะการใช้งาน” หมายถึง ลักษณะในการใช้งานเพลงที่มีการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลง เช่น การแสดงสด การเผยแพร่เพลงในสถานประกอบการจากสิ่งบันทึกเสียง การใช้เพลงเพื่อประกอบการดำเนินกิจกรรม หรือการใช้เพลงเพื่อประกอบการจัดทำสื่อ เป็นต้น

“เครื่องหมายรับรอง” หมายถึง เครื่องหมายรับรองที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนดขึ้น และอนุญาตให้องค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามประกาศนี้ใช้ เพื่อแสดงว่าองค์กรจัดเก็บดังกล่าวได้รับการรับรองการดำเนินงานจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีรูปแบบที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้

“หนังสือรับรอง” หมายถึง หนังสือรับรองที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาออกให้องค์กรจัดเก็บที่ได้ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลง โดยมีรูปแบบที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้

“หลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลง” หมายถึง หลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลงที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้

“แบบแสดงเจตจำนง” หมายถึง แบบแสดงเจตจำนงในการเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลงที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้

“เจ้าหน้าที่” หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างของกองลิขสิทธิ์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา

“อธิบดี” หมายถึง อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อ ๔ องค์กรจัดเก็บที่ยื่นแสดงเจตจำนงเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลงต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบกิจการเป็นองค์กรจัดเก็บมาอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยเพลงที่แจ้งข้อมูลการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลงต้องเป็นเพลงที่ไม่มีการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อนกับเพลงที่องค์กรจัดเก็บรายอื่นแจ้งข้อมูลจัดเก็บคำลิขสิทธิ์ในประเภทงานที่จัดเก็บเดียวกัน หรือมีการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อนกับองค์กรจัดเก็บรายอื่นแต่สามารถตกลงกันได้ โดยแสดงหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งแสดงถึงการตกลงกันได้ดังกล่าว

(๒) เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ และได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ตามที่กฎหมายกำหนดในปีก่อนยื่นแบบแสดงเจตจำนง รวมทั้งได้นำส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอย่างต่อเนื่องทุกปี

ข้อ ๕ ให้องค์กรจัดเก็บที่ประสงค์จะเข้าร่วมเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลงดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๕.๑ ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลง

๕.๒ จัดให้มีการแสดงข้อมูลดังต่อไปนี้ที่เป็นปัจจุบันในเว็บไซต์ของตน ในตำแหน่งที่ชัดเจน ซึ่งบุคคลทั่วไปสามารถเห็นได้โดยง่ายภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการฉบับปัจจุบันมีผลใช้บังคับ และข้อมูลดังกล่าวต้องสามารถเข้าถึงได้ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลง

(๑) อัตราค่าตอบแทนที่จัดเก็บตามแต่ละประเภทงานที่จัดเก็บและลักษณะการใช้งาน

(๒) รายละเอียดของเพลงที่ถูกต้องตรงกันกับแบบแจ้งข้อมูลการจัดเก็บคำลิขสิทธิ์เพลง ซึ่งจัดส่งให้กองลิขสิทธิ์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ตามข้อ ๕.๓ (๒)

(๓) นโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และการปฏิบัติต่อสมาชิกขององค์กรจัดเก็บอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(ก) การจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จากผู้ใช้งานลิขสิทธิ์เพลงเพื่อการค้า

(ข) การจัดสรรค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์คืนให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์

๕.๓ จัดส่งเอกสารดังต่อไปนี้ให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาภายในเดือนมกราคมของทุกปี

(๑) สำเนาเอกสารแสดงการแจ้งข้อมูลการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงต่อคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ

(๒) แบบแจ้งข้อมูลการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงตามที่กองลิขสิทธิ์ กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด โดยต้องมีรายการเพลงที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของรายการเพลงทั้งหมดที่ปรากฏในแบบแจ้งข้อมูล

(๓) สำเนาแบบแสดงรายการภาษีที่ได้นยื่นชำระภาษีไว้ในประเทศไทยหรือสำเนาใบเสร็จรับเงินค่าภาษีอากรที่กรมสรรพากรออกให้ และสำเนาหลักฐานการนำส่งงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

(๔) หลักฐานการแสดงผลตามข้อ ๕.๒ บนเว็บไซต์ของตน

(๕) แบบแสดงเจตจำนงในการดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

๕.๔ ในกรณีที่จัดเก็บงานประเภทสิ่งบันเทิงเสียง ให้จัดให้มีไฟล์เพลงที่ได้รับมอบอำนาจหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ให้จัดเก็บค่าลิขสิทธิ์อย่างถูกต้อง ส่งมอบให้แก่ผู้ใช้งานลิขสิทธิ์เพลงเพื่อการค้า

ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติขององค์กรจัดเก็บตามข้อ ๔ หลักฐานการดำเนินการตามข้อ ๕.๒ และเอกสารตามข้อ ๕.๓ และเสนอผลการตรวจสอบ พร้อมรายชื่อองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประกาศรายชื่อ

ข้อ ๗ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะประกาศรายชื่อองค์กรจัดเก็บที่ผ่านการพิจารณาให้เป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

ข้อ ๘ องค์กรจัดเก็บที่ผ่านการพิจารณาและได้รับการประกาศรายชื่อให้เป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงจะได้รับสิทธิ ดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับการเผยแพร่ชื่อและที่ตั้งขององค์กรจัดเก็บให้สาธารณชนทราบ และได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

(๒) ได้รับการพิจารณาให้เข้าร่วมกิจกรรมที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาจัดขึ้น

(๓) ได้สิทธิใช้เครื่องหมายรับรองจนกว่าจะมีการประกาศรายชื่อองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงในปีถัดไป

(๔) ได้รับหนังสือรับรองจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

(๕) สิทธิและประโยชน์อื่นใดที่อาจกำหนดให้มีขึ้น

ข้อ ๙ ตลอดระยะเวลาการเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง องค์กรจัดเก็บต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

(๒) ให้ความร่วมมือกับกรมทรัพย์สินทางปัญญาในการส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงเมื่อได้รับการร้องขอ

(๓) ไม่นำเครื่องหมายรับรองหรือหนังสือรับรองไปใช้ในลักษณะที่ทำให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้รับความเสียหาย หรือนำไปใช้อ้างอิงต่อบุคคลที่สามในลักษณะที่ก่อให้เกิดความสับสนหรือเข้าใจผิด

(๔) ไม่ประพฤตินในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เตือนร้อนรำคาญแก่ผู้ใช้งานลิขสิทธิ์เพลงเพื่อการค้า เช่น แอบอ้างแสดงตนว่าเป็นผู้ได้รับมอบอำนาจหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ในลักษณะอันเป็นเท็จ หรือกระทำการใดๆในลักษณะที่ขัดต่อกฎหมาย

(๕) ในกรณีที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนจากบุคคลที่สามเป็นหนังสือเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของการเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง องค์กรจัดเก็บต้องชี้แจงข้อเท็จจริงให้กรมทรัพย์สินทางปัญญารับ พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาดตามข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด

(๖) ในกรณีที่องค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงมีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสาระสำคัญ เช่น การย้ายที่ตั้งสำนักงาน การเปลี่ยนแปลงข้อมูลรายละเอียดเพลงที่มีการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ หรือการเลิกการประกอบกิจการชั่วคราวหรือถาวร จะต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรให้กรมทรัพย์สินทางปัญญารับภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ ๑๐ กรมทรัพย์สินทางปัญญาอาจเพิกถอนชื่อองค์กรจัดเก็บที่ได้รับการประกาศรายชื่อเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงได้ หรือมีสิทธิระงับการพิจารณาเข้าร่วมเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงในปีถัดไป หากพบในภายหลังว่าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามข้อ ๕.๒ และข้อ ๙ โดยให้เป็นดุลยพินิจของอธิบดีในการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประกาศรายชื่อ

องค์กรจัดเก็บที่ถูกเพิกถอนชื่อหรือถูกระงับตามวรรคแรก ต้องยุติการใช้เครื่องหมายรับรองและหนังสือรับรอง รวมทั้งยุติการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ สื่อโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่มีการอ้างอิงถึงการเป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงในทันทีที่ได้รับทราบคำสั่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางสาวนุสรรา กาญจนกุล)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เครื่องหมายรับรอง

องค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดี
ในการบริหารจัดการเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง
ปี 2568

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

หนังสือรับรองฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

บริษัท xxxxxxxx จำกัด

เป็นองค์กรจัดเก็บที่ดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดี
ในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

ตามประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ออกให้ ณ วันที่

มีผลถึงวันที่

ลงชื่อ.....

หลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

บทนำ

ด้วยสภาพสังคมที่มีความต้องการใช้งานลิขสิทธิ์ในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเพลงต่าง ๆ หากเจ้าของสิทธิต้องเข้าทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิกับผู้ที่ต้องการใช้งานลิขสิทธิ์ของตนทุกราย และหากผู้ใช้งานต้องขออนุญาตจากเจ้าของสิทธิแต่ละรายที่ตนต้องการนำงานลิขสิทธิ์ไปใช้ประโยชน์ จะทำให้เกิดภาระต้นทุนอันเป็นการสิ้นเปลืองเวลาและทรัพยากรของทั้งสองฝ่าย อีกทั้งยังมีอุปสรรคในการติดต่อค้นหาตัวเจ้าของสิทธิ จึงทำให้เกิดการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บ (Collective Management Organization: CMO) เพื่อทำหน้าที่เสมือนตัวแทนของกลุ่มเจ้าของสิทธิ เข้ามาบริหารสิทธิแทนเจ้าของสิทธิที่เป็นสมาชิกขององค์กรจัดเก็บ

สำหรับปัจจุบันที่มีช่องทางการใช้งานที่หลากหลายและการเผยแพร่ทำได้อย่างรวดเร็ว ยิ่งทำให้การบริหารสิทธิจำเป็นต้องพึ่งพางค์กรจัดเก็บที่มีมาตรฐานเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจในงานลิขสิทธิ์สูงสุด ทั้งนี้ การที่องค์กรจัดเก็บจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรจัดเก็บจำเป็นต้องเข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของตน พร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจต่อเจ้าของสิทธิ ผู้ใช้งาน และสาธารณชน ให้เกิดการใช้อย่างเหมาะสม

เมื่อองค์กรจัดเก็บมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ทำให้องค์กรจัดเก็บในประเทศต่าง ๆ รวมถึงหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียนจึงมักมีลักษณะเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรและให้มีการบริหารโดยสมาชิก เพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด และมีระบบกฎหมายที่ภาครัฐใช้ในการกำกับดูแลองค์กรจัดเก็บเหล่านั้นให้มีความโปร่งใสอันทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่สาธารณชน

“หลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง” นี้ จึงเป็นข้อเสนอแนะให้องค์กรจัดเก็บเจ้าของสิทธิ ผู้ใช้งาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงภาพรวมของการบริหารสิทธิในระดับสากลมากยิ่งขึ้น และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บ อันจะนำไปสู่การส่งเสริมการคุ้มครองเจ้าของสิทธิ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งาน และการเติบโตของอุตสาหกรรมเพลงต่อไป

วัตถุประสงค์

เนื่องด้วยการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงในประเทศไทยมีแนวทางที่แตกต่างกันทั้งในรูปแบบและหลักเกณฑ์การดำเนินงาน โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเรื่องการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงเห็นควรให้มี “หลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง” เพื่อเป็นข้อแนะนำในการดำเนินงานขององค์กรจัดเก็บให้พัฒนาไปสู่การบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่ดีมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในระดับสากล อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในองค์กรจัดเก็บไทยแก่ทั้งเจ้าของสิทธิ ผู้ใช้งาน และสาธารณชนต่อไป

นิยาม

องค์กรจัดเก็บ หมายถึง นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์หลักในการอนุญาตให้ใช้สิทธิเพลงของสมาชิก และจัดเก็บค่าตอบแทนจากผู้ใช้งานเพื่อจัดสรรให้แก่สมาชิก

สมาชิก หมายถึง เจ้าของสิทธิหรือผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่ผู้เดียวแทนเจ้าของสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งองค์กรจัดเก็บรับเข้าเป็นสมาชิก

เจ้าของสิทธิ หมายถึง เจ้าของลิขสิทธิ์เพลง ไม่ว่าจะโดยการสร้างสรรค์ ข้อเสนอญา การรับมรดก หรือวิธีอื่นใดโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน

ผู้ใช้งาน หมายถึง ผู้ซึ่งตกลงทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิกับองค์กรจัดเก็บ

เพลง หมายถึง งานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทดนตรีกรรมหรือสิ่งบันทึกเสียง และให้หมายความรวมถึงงานลิขสิทธิ์ประเภทอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เนื้อร้องที่เป็นงานวรรณกรรม

ค่าตอบแทน หมายถึง ค่าตอบแทนจากการอนุญาตให้ใช้สิทธิเพลง ตลอดจนค่าเสียหายจากการละเมิดลิขสิทธิ์เพลงและรายได้อื่นใดอันเจ้าของสิทธิพึงได้รับจากการที่มีผู้อื่นใช้สิทธิเพลงของตน

ข้อกำหนด หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานขององค์กรจัดเก็บ ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องการจัดเก็บค่าตอบแทน การจัดสรรค่าตอบแทน ค่าดำเนินการ เงื่อนไขในการเป็นสมาชิก และอำนาจการบริหารองค์กรจัดเก็บ เป็นอย่างน้อย และหมายความรวมถึงข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้งองค์กรจัดเก็บ

บัญชีงาน หมายถึง บัญชีที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเพลงที่องค์กรจัดเก็บบริหารจัดการจัดเก็บ ซึ่งเพลงนั้นได้มีการโฆษณาแล้ว

เงินกองทุน หมายถึง เงินส่วนหนึ่งที่น่ามาจากการจัดเก็บค่าตอบแทนเพื่อเป็นสวัสดิการแก่สมาชิก

๑. หลักปฏิบัติขององค์กรจัดเก็บ

๑.๑ ดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสมาชิกและผู้ใช้งาน

๑.๒ ให้บริการและดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นธรรม โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ และถูกต้องตามกฎหมาย

๑.๓ จัดเก็บและจัดสรรค่าตอบแทนอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องเหมาะสม

๒. หลักปฏิบัติต่อสมาชิก

๒.๑ ปฏิบัติต่อสมาชิกด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ

๒.๒ จัดให้มีข้อมูลสำหรับสมาชิก ดังต่อไปนี้ (อย่างน้อยเป็นภาษาไทย)

- ลักษณะและคุณสมบัติของสมาชิก
- ผลประโยชน์ของสมาชิก
- หน้าที่ของสมาชิก
- นโยบายและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรจัดเก็บ
- ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และเงินกองทุน (ถ้ามี)
- ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของสมาชิกตามความเหมาะสม เมื่อสมาชิกร้องขอ

เจ้าของสิทธิที่ประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกอาจขอข้อมูลข้างต้นจากองค์กรจัดเก็บได้ โดยให้องค์กรจัดเก็บพิจารณาเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวตามความเหมาะสม

๒.๓ ยอมรับเจ้าของสิทธิที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เข้าเป็นสมาชิก เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควร ให้ชี้แจงเหตุผลแก่เจ้าของสิทธิที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกเป็นลายลักษณ์อักษร

ไม่รับเจ้าของสิทธิที่เป็นสมาชิกขององค์กรจัดเก็บอื่นหรือที่ได้โอนสิทธิของตนแก่ผู้อื่นไปแล้ว เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรจัดเก็บ เว้นแต่องค์กรจัดเก็บอื่นนั้นบริหารจัดการจัดเก็บในประเภทงาน ประเภทสิทธิ หรือลักษณะการใช้งานที่แตกต่างกับองค์กรจัดเก็บ หรือการเป็นสมาชิกขององค์กรจัดเก็บอื่น หรือสัญญาโอนสิทธิที่ได้มอบแก่ผู้อื่นได้สิ้นสุดลงแล้วก่อนวันที่เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรจัดเก็บ ทั้งนี้ ให้องค์กรจัดเก็บที่รับเจ้าของสิทธิรายดังกล่าวเป็นสมาชิกแจ้งการเปลี่ยนแปลงการจัดเก็บให้ผู้ใช้งานได้ทราบด้วย

๒.๔ จัดส่งสำเนาข้อกำหนดแก่สมาชิกในครั้งแรกที่สมาชิกเข้าร่วมองค์กรจัดเก็บ รวมทั้งเมื่อใดก็ตามที่สมาชิกร้องขอ

๒.๕ เปิดเผยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าตอบแทนและค่าดำเนินการแก่สมาชิกในข้อกำหนด ตลอดจนอัตราและวิธีคำนวณค่าตอบแทนที่สมาชิกจะได้รับ เงื่อนไข ช่องทาง และความถี่ในการจัดสรรค่าตอบแทน รวมทั้งให้ข้อมูลเพิ่มเติมหากมีการร้องขอเกี่ยวกับค่าตอบแทนและค่าดำเนินการ โดยอาจจัดทำเป็นคู่มือแจกจ่ายสมาชิก หรือจัดทำเอกสารเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

๒.๖ ในการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๕ พึงหารือร่วมกับสมาชิกก่อนและแจ้งสมาชิกถึงการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าวทุกครั้ง

๒.๗ ตกลงกับสมาชิกเกี่ยวกับขอบเขตของการบริหารจัดการจัดเก็บ เช่น ประเภทงาน ประเภทสิทธิ เขตพื้นที่ ระยะเวลา ลักษณะการอนุญาตให้ใช้สิทธิ เป็นอย่างน้อย ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กำหนดกรอบอำนาจขององค์กรจัดเก็บ โดยจัดทำเป็นสัญญาที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย

๒.๘ ยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกเมื่อสมาชิกรายนั้นได้แจ้งต่อองค์กรจัดเก็บตามหลักเกณฑ์ที่องค์กรจัดเก็บกำหนด โดยอาจให้การยกเลิกมีผลทันทีหรือมีผลเมื่อสิ้นสุดรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

การยกเลิกการเป็นสมาชิกย่อมไม่กระทบกับการใดที่ได้อนุญาตให้ใช้สิทธิไปแล้ว และสิทธิของเจ้าของสิทธิที่ได้รับมาก่อนยกเลิกการเป็นสมาชิกย่อมไม่เสียไป

๓. หลักปฏิบัติต่อผู้ใช้งาน

๓.๑ ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ใช้งาน ซึ่งรวมถึงข้อกำหนด ข้อสัญญา และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีผลต่อผู้ใช้งาน เช่น นโยบายและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรจัดเก็บ และให้ข้อมูลใด ๆ เมื่อมีการร้องขอจากผู้ใช้งาน ภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๓.๒ เปิดเผยแพร่คำตอบตอบแทนตามแต่ละประเภทสิทธิและลักษณะการใช้งาน

๓.๓ กำหนดคำตอบตอบแทนอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์ และลักษณะการใช้งาน มูลค่าทางเศรษฐกิจของเพลงในท้องตลาด ปริมาณคนที่เข้าถึงการใช้งานเพลง ต้นทุนในการบริหารจัดการจัดเก็บ

๓.๔ ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใช้งาน เช่น คิดคำตอบแทนร้านอาหารที่มีขนาดเท่ากันในอัตราเดียวกัน ไม่ปฏิเสธการขออนุญาตใช้สิทธิแก่ผู้ใช้งานรายหนึ่งรายใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร

๓.๕ ขอความร่วมมือจากผู้ใช้งานเพื่อติดตามข้อมูลการใช้งานจริง อันจะเป็นประโยชน์แก่การคำนวณคำตอบแทนที่สมาชิกแต่ละรายพึงได้รับ เช่น ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ได้รับข้อมูลการใช้งานเพลงที่ถูกต้องเที่ยงตรง

๓.๖ สร้างความเข้าใจแก่ผู้ใช้งานถึงการใช้งานลิขสิทธิ์เพลงอย่างถูกต้องตามกฎหมายและข้อสัญญา และหากพบเห็นการใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาต พึงเจรจาตกลงให้เกิดการอนุญาตใช้สิทธิอย่างถูกต้องโดยชอบด้วยกฎหมาย ก่อนการบังคับใช้สิทธิ

๓.๗ ทำความเข้าใจบทบาทและความสำคัญของการดำเนินธุรกิจในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยอาจหารือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ภาครัฐหรือสมาคม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเงื่อนไขในการทำสัญญา

๔. หลักปฏิบัติต่อสาธารณชน

๔.๑ เปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยต่อสาธารณชน ในช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเว็บไซต์ขององค์กรจัดเก็บ

- รายงานประจำปีขององค์กรจัดเก็บ
- ข้อกำหนด
- โครงสร้างการบริหารองค์กรจัดเก็บ
- บัญชีงาน
- อัตราค่าตอบแทนตามลักษณะการใช้งาน
- รายชื่อสมาชิกโดยแบ่งตามประเภทสมาชิก
- รายชื่อองค์กรจัดเก็บอื่นที่มีความตกลงร่วมกัน

ในกรณีที่ข้อมูลข้างต้นมีการเปลี่ยนแปลง ให้ปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

๔.๒ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณชนเกี่ยวกับการใช้งานเพลง เช่น รณรงค์ให้ผู้ใช้งานตระหนักถึงสิทธิของเจ้าของสิทธิ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมผ่านงานเพลง จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือผู้สร้างสรรค์และเจ้าของสิทธิ และด้านการกุศลอื่น ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ขนาดองค์กร จำนวนสมาชิก จำนวนผู้ใช้งาน จำนวนรายได้ที่จัดเก็บได้ในแต่ละปี ความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรจัดเก็บอื่น

๕. การจัดเก็บและจัดสรรค่าตอบแทน

๕.๑ การจัดเก็บค่าตอบแทน

๕.๑.๑ ดำเนินการจัดเก็บค่าตอบแทนจากผู้ใช้งานอย่างสม่ำเสมอและเป็นไปตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ

๕.๑.๒ ไม่นำค่าตอบแทนที่จัดเก็บไปใช้นอกจากเพื่อจัดสรรแก่สมาชิกและการหักค่าดำเนินการเว้นแต่ได้ตกลงกับสมาชิก เช่น การตั้งเงินกองทุนสำหรับสมาชิก การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ค่าดำเนินการ

๕.๒.๑ การหักค่าดำเนินการจะต้องหักจากยอดรายได้ทั้งหมด เพื่อเป็นค่าดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรจัดเก็บ

๕.๒.๒ แจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าดำเนินการแก่สมาชิก เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างพนักงาน ค่าเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น รวมทั้งกำหนดวิธีการคำนวณค่าดำเนินการ เช่น คิดเหมาเป็นร้อยละของค่าตอบแทนทั้งหมด คิดค่าดำเนินการตามจริง คิดค่าดำเนินการเป็นจำนวนที่ระบุไว้แน่นอนในข้อกำหนด เป็นต้น ทั้งนี้ ค่าดำเนินการอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะการใช้งาน แต่พึงแจ้งให้ชัดเจนและไม่เลือกปฏิบัติ

๕.๒.๓ ใช้จ่ายอย่างโปร่งใสและมีหลักฐาน

๕.๒.๔ มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการคำนวณค่าดำเนินการเพื่อหักจากค่าตอบแทนสำหรับสมาชิกแต่ละราย

๕.๓ การจัดสรรค่าตอบแทนแก่สมาชิก

๕.๓.๑ จัดสรรค่าตอบแทนที่จัดเก็บได้ให้แก่สมาชิกตามสัดส่วนที่พึงได้รับ ภายหลังจากค่าดำเนินการและเงินกรณีอื่น ๆ ตามที่ได้มีการตกลงกับสมาชิก

๕.๓.๒ จัดสรรค่าตอบแทนแก่สมาชิกตามระยะเวลาที่เหมาะสมซึ่งกำหนดไว้ในข้อกำหนด โดยมีการจัดสรรอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เว้นแต่มีเหตุผลสำคัญอื่นใดทำให้องค์กรจัดเก็บไม่สามารถจัดสรรค่าตอบแทนได้ตามกำหนด และได้ชี้แจงเหตุผลดังกล่าวแก่สมาชิก

๕.๓.๓ จัดทำรายงานการใช้งานเพลงและการจัดสรรค่าตอบแทนสำหรับสมาชิกแต่ละรายทุกครั้งที่มีการจัดสรรค่าตอบแทน โดยระบุจำนวนค่าตอบแทนที่สมาชิกรายนั้นได้รับในรอบระยะเวลาการจัดเก็บ แบ่งตามประเภทสิทธิและลักษณะการใช้งาน ค่าดำเนินการที่องค์กรจัดเก็บหักจากค่าตอบแทน และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๕.๔ การทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดเก็บและจัดสรรค่าตอบแทน

๕.๔.๑ จัดทำบัญชีเฉพาะสำหรับทรัพย์สินและรายได้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและจัดสรรค่าตอบแทน ที่แยกต่างหากจากทรัพย์สินและรายได้ในกิจกรรมอื่น โดยบัญชีเฉพาะนี้ ให้แสดงข้อมูลค่าตอบแทนตามแหล่งที่มา ประเภทสิทธิ และลักษณะการใช้งาน

๕.๔.๒ มีการจัดทำงบการเงินอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๕.๔.๓ เก็บรักษาข้อมูลทางการเงินอย่างสมบูรณ์และเหมาะสม โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บค่าตอบแทน ค่าดำเนินการ และการจัดสรรค่าตอบแทน รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

๖. รายงานประจำปี

๖.๑ จัดทำรายงานประจำปี ซึ่งมีข้อมูลประกอบด้วย

- ประเภทของสมาชิก
- ค่าตอบแทนทั้งหมดในปีที่จัดทำรายงาน ตามประเภทของสมาชิก ประเภทสิทธิ และลักษณะการใช้งาน และรายได้อื่น ๆ
- ค่าดำเนินการและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
- งบการเงิน
- รายงานเกี่ยวกับกิจกรรมขององค์กรจัดเก็บในปีที่จัดทำรายงาน
- ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดสรรค่าตอบแทนแก่สมาชิกและค่าดำเนินการ รายได้ที่ได้รับจากการทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งภายในและต่างประเทศ และการบริหารเงินกองทุน (ถ้ามี) เป็นต้น

๖.๒ จัดทำรายงานประจำปี ปีละ ๑ ครั้ง โดยจัดส่งให้แก่สมาชิก และเผยแพร่ในเว็บไซต์ขององค์กรจัดเก็บ เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๕ ปี

๗. การร้องเรียนและการระงับข้อพิพาท

๗.๑ จัดให้มีบริการให้คำปรึกษาหรือรับเรื่องร้องเรียนสำหรับสมาชิกและผู้ใช้งาน

๗.๒ ไม่ปฏิเสธสมาชิกหรือผู้ใช้งานที่ประสงค์จะใช้การระงับข้อพิพาททางเลือกโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร

ในกรณีที่สมาชิกและผู้ใช้งานตกลงใช้การระงับข้อพิพาททางเลือก ให้พิจารณาใช้การระงับข้อพิพาททางเลือกซึ่งกรรมวิธีสันทางปัญญาได้จัดให้มีขึ้นสำหรับการระงับข้อพิพาทนั้นเป็นลำดับแรก

๗.๓ กรณีมีข้อพิพาทเรื่องอัตราค่าตอบแทน การจัดเก็บค่าตอบแทน การจัดสรรค่าตอบแทน หรือค่าดำเนินการ อาจพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติสำหรับข้อพิพาทนั้น ดังนี้

- มูลค่าทางการตลาดของเพลง
- วัตถุประสงค์และลักษณะการใช้งาน
- ปริมาณการใช้งาน
- ต้นทุนในการบริหารการจัดเก็บ
- ระยะเวลาที่ได้ใช้อัตราค่าตอบแทนหรือค่าดำเนินการดังกล่าว
- ข้อมูลประกอบอื่น ๆ

๗.๔ จัดให้มีรายงานเกี่ยวกับการร้องเรียนและการระงับข้อพิพาทที่เหมาะสม

๘. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๘.๑ ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๘.๒ ขอความยินยอมจากสมาชิกและผู้ใช้งานเมื่อมีการเก็บรวบรวม ประมวลผล หรือใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกและผู้ใช้งาน

๘.๓ ปรับปรุงให้ข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกและผู้ใช้งานมีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

การแก้ไขและทบทวนหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง

- ๑) องค์กรจัดเก็บและผู้มีส่วนได้เสียอาจแสดงความเห็นต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ เพื่อขอให้มีการแก้ไขและทบทวนหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง
- ๒) กรมทรัพย์สินทางปัญญาอาจแก้ไขและทบทวนหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลงตามระยะเวลาที่เหมาะสม และมีการรับฟังความเห็นจากองค์กรจัดเก็บและผู้มีส่วนได้เสีย

เอกสารสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติม

เครือรัฐออสเตรเลีย - Code of Conduct for Copyright Collecting Societies

สหภาพยุโรป - Directive ๒๐๑๔/๒๖/EU of the European Parliament and of the Council of ๒๖ February ๒๐๑๔ on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online use in the internal market

สหราชอาณาจักร - Principles of Good Practice for Collective Management Organisations – Policy Framework

สาธารณรัฐสิงคโปร์ - Code of Conduct

องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก - WIPO Good Practice Toolkit for CMOs (The Toolkit)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
DEPARTMENT OF INTELLECTUAL PROPERTY

**แบบแสดงเจตจำนง
ในการดำเนินการตามหลักปฏิบัติที่ดี
ในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง**

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....
ในนามของ (ชื่อองค์กร).....

ขอแสดงเจตจำนงและขอรับรองว่า องค์กรของข้าพเจ้าจะดำเนินการ
ตามหลักปฏิบัติที่ดีในการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง
ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....